

รู้จักประเทศเพื่อนบ้านผ่านวรรณกรรมอาเซียน

เจน สงสมพันธุ์^๑

นายเจน สงสมพันธุ์

ประชาคมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาเซียน) เกิดจากการที่ประเทศในภูมิภาคนี้ได้ทำความตกลงเพื่อร่วมมือกันในเรื่องต่าง ๆ สอดคล้องกับการพัฒนาเทคโนโลยีของโลกที่ทำให้การไปมา การติดต่อสื่อสารทำได้มากขึ้น รวดเร็วขึ้น สี่แห่งพรมแดนจางลง การจะแยกแยะความเป็นชาติมิได้ แยกด้วยเขตแดน โลกที่แคบเข้ามานั้นได้ทำลายเขต

แดนของรัฐชาติ กลับไปสู่ดินแดนแห่งความเป็นมนุษย์ที่ต่างเป็นเจ้าของโลกใบนี้เสมอกัน เสมือนกลับไปสู่โลกอุดมคติที่มนุษย์ต่างเคยแสวงหาความเป็นชาติต่อไปนี่คงมีเพียงวัฒนธรรมเท่านั้นที่จะแสดงออกถึงเรื่องนี้ เสาหลักแห่งความเป็นอาเซียนเท่าที่มองเห็นจากข้อตกลงของรัฐบาลแต่ละประเทศ อาจมองได้สามเสา คือ เสาแห่งความมั่นคง เสาแห่ง

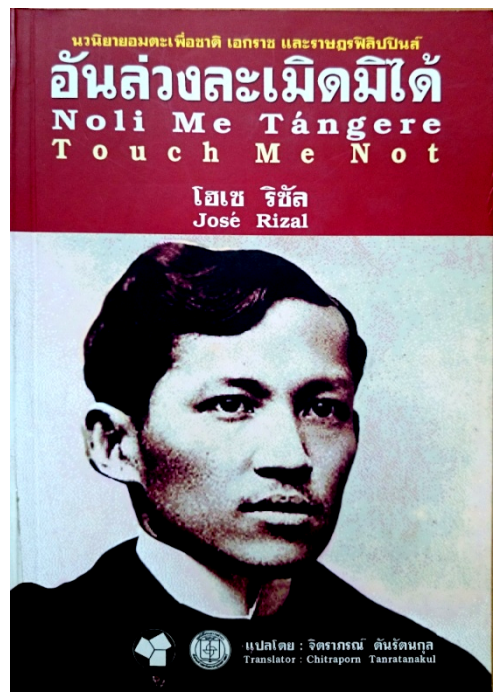
^๑ นายกสมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทย

การค้าขาย และเสาแห่งวัฒนธรรม ลักษณะสำคัญ
บางประการของอาเซียน คือ

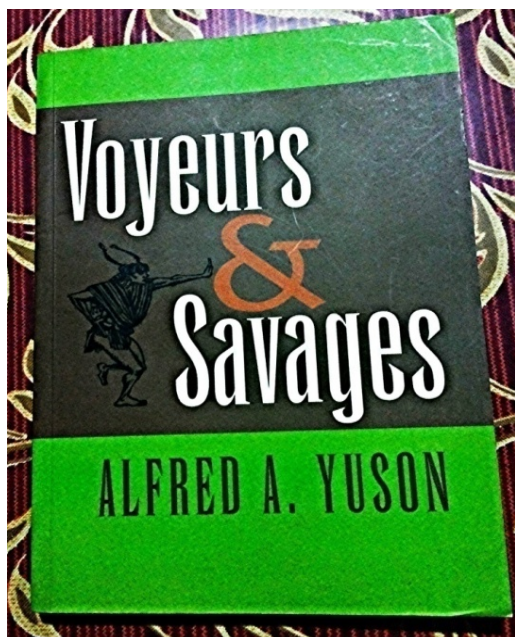
๑. เป็นศูนย์รวมของประชากรจำนวนมาก
ในปี ๒๕๕๘ อาจจะมีประชากรถึง ๗๐๐ ล้านคน
๒. เป็นจุดศูนย์ของศาสนาใหญ่ ๓ ศาสนา คือ
พุทธ คริสต์ และอิสลาม
๓. เป็นภูมิภาคที่มีความเกี่ยวร้อยสัมพันธ์กัน
มานานับพันปี

วรรณกรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียง
ใต้ ประกอบด้วย *ภูมิภาคทางเหนือ* ในแถบกลุ่ม
แม่น้ำโขง มีวรรณกรรมประเภทชาดก นิทาน และ
คำร้องจำนวนมาก แม่น้ำโขงเป็นแม่น้ำแห่งความ
เกี่ยวพันเป็นเส้นทางแลกเปลี่ยนวรรณกรรม เช่น
สังข์ศิลป์ชัยหรือสินไซ ท้าวฮุ่งท้าวเจือง สำหรับ
วรรณกรรม*ภูมิภาคทางใต้* นั้นได้รับอิทธิพล
รามายณะทั้งวรรณกรรม และนาฏกรรมใน
วรรณกรรมชาวบ้าน เช่น หนังตะลุง โขน การร่าย
รำ และสถาปัตยกรรม (วรรณกรรมกำแพง) ซึ่งมี
สีสันและความคึกคักที่ถูกบันทึกไว้แต่โบราณ และ
เมื่อก้าวเข้าสู่ยุคอาณานิคม เกิดเหตุการณ์สเปนเข้า
ยึดครองฟิลิปปินส์ อังกฤษเข้าครอบครองพม่าและ
มาเลเซีย เนเธอร์แลนด์เข้าครอบครองอินโดนีเซีย
และฝรั่งเศสเข้ายึดอินโดจีนทำให้เกิดการ
เปลี่ยนแปลงขนานใหญ่กับภูมิภาคนี้ ความ
เปลี่ยนแปลงบางอย่างได้ตัดแยกผู้คนให้ห่างไกลกัน
มากขึ้น โดยเฉพาะภูมิภาคทางเหนือฝรั่งเศสยึด
ไซ่ง่อนได้ จึงล่องเรือตามเส้นทางแม่น้ำโขงซึ่งเป็น
แม่น้ำแห่งวัฒนธรรม และการแลกเปลี่ยน ดังนั้น

แม่น้ำจึงกลายเป็นเขตแดน ซึ่งหมายถึงอำนาจของ
ประเทศตะวันตกได้แยกภูมิภาคนี้ ให้แตกออก
ทำลายและบิดเบือนวัฒนธรรมที่สั่งสมมาให้เป็นอื่น
ทั้งนี้ภูมิภาคทางใต้เนเธอร์แลนด์ยึดครองอินโดนีเซีย
ยาวนานถึง ๓๐๑ ปี ได้ขนถ่ายวรรณกรรมของหมู่
เกาะชาวไปไว้ที่กรุงเฮก และสร้างวรรณกรรมใหม่
ขึ้นมาเพื่อเผยแพร่ศาสนาและการปกครอง เมื่อ
สเปนเข้าไปเผยแพร่ภาษาสเปนในฟิลิปปินส์ ส่งผล
กระทบให้มหากาพย์ของฟิลิปปินส์กลายเป็นภาษา
โบราณที่อ่านได้เฉพาะชนชั้นสูง ขณะที่ภาษา
สมัยใหม่รองรับการเผยแพร่ของศาสนาคริสต์เท่านั้น

วรรณกรรมฟิลิปปินส์ ไอเซ ริซัล เขียน
นวนิยายชื่อ *อันล่องละเมิดมิได้* เป็นวรรณกรรมเพื่อ
ปลดปล่อยประเทศจากสเปน เขียนด้วยภาษาสเปน
ให้อรรถรสที่สวยงามทางด้านภาษา ให้แง่คิดในทาง

ที่มา : <https://randomsuperblog.wordpress.com/tag/mibf/>

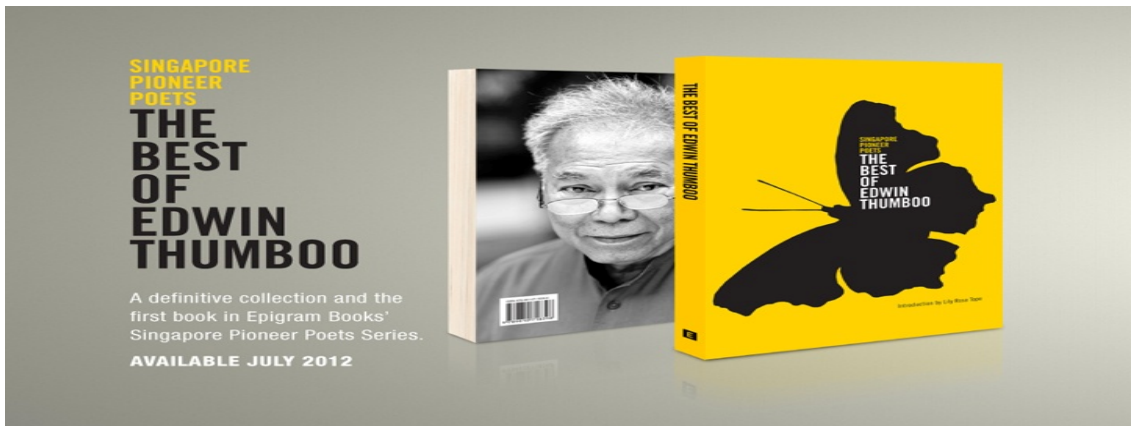
การเมืองที่ไม่นิยมความรุนแรง ได้รับการแปลหลายภาษา เช่น ภาษาอังกฤษ รัสเซีย เยอรมัน จีน ญี่ปุ่น และไทย อันล่งละเมิดมิได้ หรือ "Touch Me Not" เกิดเป็นกระแสการปฏิวัติฟิลิปปินส์ เรื่องราวสะท้อนให้เห็นการต่อสู้ทางชนชั้นระหว่างสเปนกับชนพื้นเมือง บอกเล่าเรื่องราวความชั่วร้ายของระบอบอาณานิคมการล้มล้างวัฒนธรรมดั้งเดิม โดยแทรกซึมผ่านการให้อ่านจากกลุ่มผู้นำในชุมชนดั้งเดิม นักเขียนสมัยใหม่ในรุ่นรางวัลซีไรต์ที่เป็นที่นิยม เช่น อัลเฟรด อา ยูซอน โฮเซ อีเกรกา ดาลิซายย์ จูเนียร์ โดยบทกวีของดาลิซายย์ "นิรโทษกรรม"สร้างความสะเทือนใจ หนุ่มสาวที่เคยต่อต้านรัฐบาล (มาร์กอส) หลังนิรโทษกรรมมาได้มาเจอกัน โดยบังเอิญบนรถประจำทาง ฝ่ายชายหันหลังให้กับ

การเมืองเพื่อมีชีวิตรอด ฝ่ายหญิงสามีกูฆ่า เธอถูกกักขังนานปี บนชัยชนะของประชาชน ทั้งสองได้รับอิสรภาพ แต่เป็นคนตกงานไร้ความสามารถ

วรรณกรรมมาเลเซียและสิงคโปร์ ชะนุนห์ อะหมัด กริช มาศ อูสมาน อาหวัง ฯลฯ ซึ่งก่อตั้งกลุ่มนักเขียนมาเลเซียอยู่บนเกาะสิงคโปร์ ต่างแสดงบทบาททั้งการเคลื่อนไหวและผลิตรายการเพื่อประกาศความเป็นเอกราช โดยนักเขียนในยุคต่อมาได้หันมาผลิตงานวรรณกรรมต่อต้านโลกาภิวัตน์ที่ก้าวเข้าสู่สิงคโปร์และมาเลเซีย อย่างเช่นรวมเรื่องสั้น "เมื่อน้ำมันหมดโลก เราจะยึดอเมริกา" ของ เอสเอ็ม ซากีร์ มาเลเซียให้ความสำคัญกับวรรณกรรม โดยตั้งสถาบันเดวาน บาฮาซา มาตุแลงานวัฒนธรรมและวรรณกรรม มีนักเขียนคนสำคัญเคยเป็นผู้อำนวยการ เช่น อันวา ริตวาน (ผู้เขียนเรื่องสั้น "ซาร์ระ")

ที่มา : <http://www.chulabook.com>

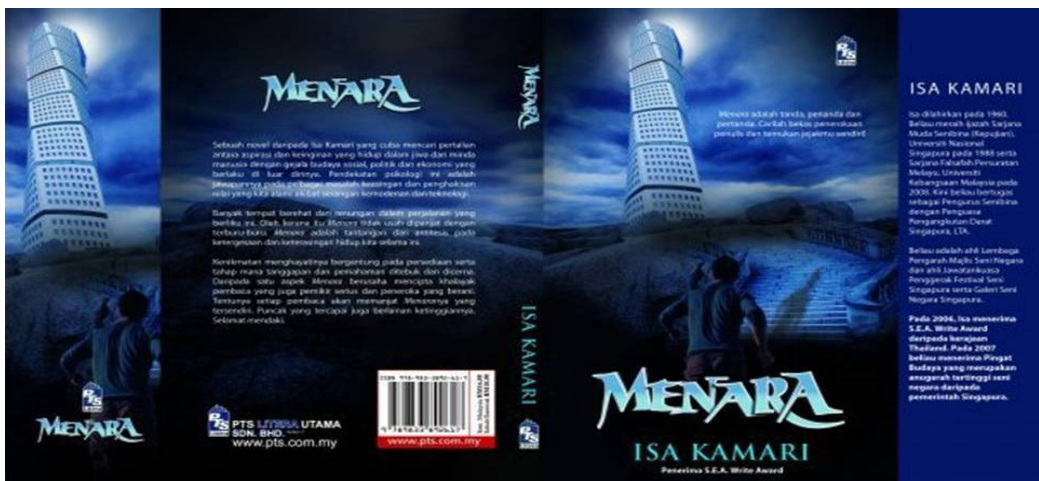

ที่มา : <http://www.epigrambooks.sg/interview-with-prof-edwin-thumboo/>

วรรณกรรมสิงคโปร์ วรรณกรรมสมัยใหม่ของมาเลเซียและสิงคโปร์เกิดขึ้นในเวลาไล่เลี่ยกัน เพราะสมาคมนักเขียนมาเลเซียเมื่อ ๕๐ ปี ก่อนมีเอกราช ได้เคลื่อนไหวกว่ร่วมกับนักเขียนสิงคโปร์ กวีคนสำคัญคือ เอ็ดวิน ทัมบู กวีซีไรต์คนแรก โดยมีบทบาทสำคัญในการเรียกร้องเสรีภาพ

วรรณกรรมเสรีของสิงคโปร์จึงมีความหลากหลาย เขียนหลายแนว หลายภาษา สิ่งที่น่าสนใจในวรรณกรรมสมัยใหม่ทั้งมาเลเซียและสิงคโปร์ คืองานของนักเขียนสตรี ที่แสดงถึงบทบาท

ของสตรีในโลกมุสลิม ช่วงแปรเปลี่ยนไปจากเดิม เช่นงานของ ซูเจิน คริสติน ลิม สอดคล้องกับงานของ เมอร์ลินดา โบบิส (ฟิลิปปินส์) อายุ อูตามิ (อินโดนีเซีย) และ หล่อ โยน (พม่า) อีชา กามารี มีเรื่องสั้นแปลเป็นไทย คือ “ประตู่” เป็นนักเขียนที่สะท้อนภาพสิงคโปร์สมัยใหม่ เรื่องสังคมจีนในสิงคโปร์และอื่น ๆ เช่นเดียวกับงานของ ซูเจิน คริสติน ลิม (นักเขียนซีไรต์ผู้เขียน เข้าวันต่อมาในนิตยสารราหุอมจันทร์ ๑๒) เพียงแต่เขียนถึงคนสมัยใหม่ เรื่องเพศ เรื่องเกย์ ในท่ามกลางบริบทศาสนาที่เคร่งครัด

ที่มา : <http://isa-kamari.blogspot.com/2012/02/menara.html>

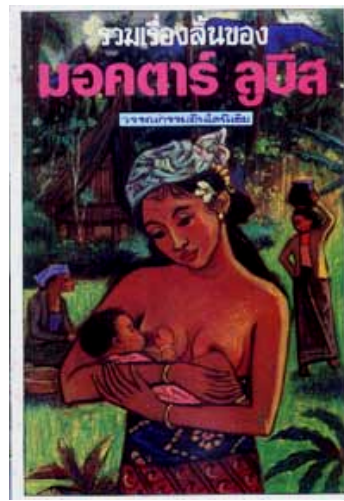
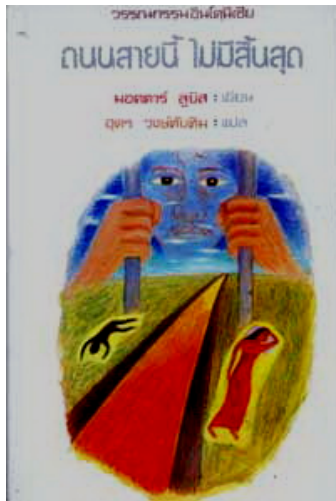
วรรณกรรมอินโดนีเซีย ลักษณะสำคัญของอินโดนีเซียคือ มีวัฒนธรรมเฉพาะถิ่นมากกว่า ๓๕๐ กลุ่ม มีภาษา ๒๕๐ ภาษา ทำให้มีสีสันแตกต่าง มีภาษาชวากลาง ชวาตะวันออก ภาษาซุนดา (ในชวาตะวันตก) ภาษาบาห์ลี (ในเกาะบาห์ลี) ภาษามินัง (ในสุมาตราตะวันตก) ฯลฯ ภาษาและวัฒนธรรมเหล่านี้ ผูกติดกับการปกครองและระบอบราชการ สื่อ การศึกษา และศาสนา ไทยกับอินโดนีเซียมีความสัมพันธ์มาตั้งแต่สมัยอยุธยา คนอินโดนีเซียเรียกว่า คนมาคาซา หรือคนมักกะสัน หมายถึง คนมากัสซาร์ หรือสุราเวสี (อูงปันตัง) ที่ถูกซอลันดาโจมตี จนต้องอพยพหนีไปยังที่ต่าง ๆ วรรณกรรมอินโดนีเซียเริ่มต้นในทศวรรษ ๑๙๒๐ จากการพิมพ์ของรัฐบาลอาณานิคมโดยใช้ภาษามลายูก่อนจะมาเป็น “ภาษาอินโดนีเซีย” ในปี ๑๙๒๘ วรรณกรรมอินโดนีเซียเริ่มจากวรรณกรรมท้องถิ่นเป็นกระแสหลัก นักเขียนในยุคแรก เช่น มูฮัมหมัด กาชิม (เรื่องชวนหัว) ชูมัน ฮาแอส และ ซาอาดะห์อาลิม

สำหรับนักเขียนชื่อ ปราโมทยา อนันตา ตูร์ หรือปรัมูเดีย ถือว่าเป็นนักเขียนที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในกลุ่มนักประพันธ์รุ่น ๑๙๔๕ ผลงานของปรัมูเดียเป็นวรรณกรรมเพื่อปลดปล่อยเอกราชจากเนเธอร์แลนด์ งานเขียน ปรัมูเดีย อนันตา ตูร์ ผู้ที่ถูกเสนอชื่อเข้าชิงรางวัลโนเบลอยู่หลายครั้ง ได้รับการแปลเป็นภาษาต่าง ๆ กว่า ๒๐ ภาษา เนื้อหาแสดงให้เห็นการทำลายวิถีดั้งเดิมอันดั้งาม ลดคุณค่าความเป็นมนุษย์ ว่าเป็นมหันตภัยอย่างร้ายแรง

ผลงานของ ปราโมทยา อนันตา ตูร์

วรรณกรรมของ ปรัมูเดีย หนักแน่นด้วยอุดมการณ์ชาตินิยม แสดงให้เห็นความทุกข์ระทมของสังคมที่พังทลายในช่วงที่มีการปฏิวัติและสงครามญี่ปุ่น นำไปสู่การต่อสู้ขับเคี่ยวกันระหว่างฝ่ายชาตินิยม กองกำลังดัตช์เจ้าอาณานิคม องค์กรมุสลิม คอมมิวนิสต์ ทั้งหมดได้พรากชีวิตคนในครอบครัวไปอย่างไม่มีวันหวนคืน งานของ มอคตาร์ ลูบิส (ได้รับรางวัลแมกไซไซ) ได้เขียนต่อต้านอำนาจรัฐในยุคต่อมางานเขียนของ มอคตาร์ ลูบิส มุ่งเน้นเนื้อหาทางสังคมมากกว่าการปรุงแต่งกลวิธีการเขียนดังนักเขียนตะวันตกอื่น ๆ เป็นเรื่องความรักเพศ ความนึกคิดของชาวบ้านไปจนถึงความรู้สึกของคนสามัญที่อยู่ภายใต้พันธนาการของผู้นำจอมปลอมและความเป็นนิยมชาติ มอคตาร์ ลูบิส ได้รับรางวัลแมกไซไซทางด้านหนังสือพิมพ์และวรรณกรรม ในปี

ผลงานของมอศตาร์ ลูบิส

ที่มา : <http://www.kositt.com>

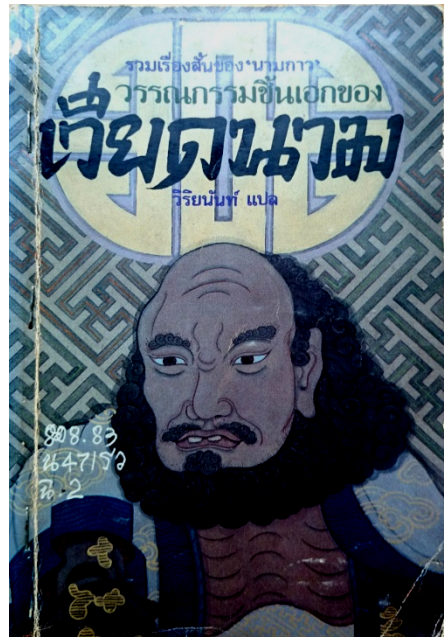
พ.ศ. ๒๕๐๙ มีผลงานการประพันธ์ที่มีชื่อหลายเล่ม เช่น Jalan Tak Ada Ujing (ถนนที่ไร้จุดหมาย หรือถนนสายนี้ ไม่มีสิ้นสุด) Tak Ada Esok (ไม่มีวันพรุ่งนี้) Senja Di Jarkarta (จาการ์ตายามสนธยา) และนวนิยายเสือ (Tiger, Tiger) สมัยซูการ์โน หลังปี ๑๙๔๙ ถือว่าเป็นบิดาแห่งเอกราชชาตินิยม เป็นนักอุดมคติแต่ต้องเผชิญปัญหาการแบ่งแยกดินแดน สงครามเย็น เศรษฐกิจ ทำให้ประชาชนเริ่มผิดหวัง ซูการ์โนเอียงข้างพรรคคอมมิวนิสต์ ทำให้เกิดกบฏทหาร ในปี ๑๙๖๕ แต่ทหารที่ต้องการกวาดล้างคอมมิวนิสต์ก็ยังรุกไล่ จนซูการ์โนต้องลงจากอำนาจ นายพลซูฮาร์โตขึ้นแทน และก่อนลงจากตำแหน่งในปี ๑๙๙๘ เกิดวอร์เรนกรรมชาตินิยมขึ้นใหม่อย่างงานของ อุมาร์ คายัม หรือโอกา รุสมินี หรืองานแนวเมจิคอลเรียลลิสติก ของ ลินดา คริสตานตี นวนิยายเรื่อง Tarian Bumi ของ โอกา รุสมินี ได้เสนอ

ความเชื่อถึงวิถีที่จะเกิดขึ้นกับเมืองหลวง เมื่อเด็กน้อยคนหนึ่งมีเพศสัมพันธ์กับวัว รัฐบาลต้องเข้ามาแก้ปัญหาด้วยเกรงว่าการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจจะวิบัติเมื่อเกิดเหตุแบบนี้ขึ้น

วรรณกรรมของกลุ่มน้ำโขง ประกอบด้วย **วรรณกรรมกัมพูชา** ผลพวงจากการสังหารปัญญาชนของเขมรแดง ทำให้คลังปัญญาจำนวนหนึ่งหายไป ส่งผลให้วรรณกรรมกัมพูชามีลักษณะเป็นเรื่องเล่าชั้นเดียวแบบนิทาน ไม่ซับซ้อน ในปี ๒๕๓๖ เกิดสมาคมนักเขียนแห่งเขมรโดยการนำของ ยูโบ แต่วรรณกรรมยังคงพึ่งพาจากภาครัฐเหมือนเดิม นายกสมาคมนักเขียนคนปัจจุบัน (สิมวรรณ) แม้จะเป็นรัฐมนตรีกระทรวงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวและศาสนา แต่ก็มีกิจกรรมด้านการเมืองมากกว่าวัฒนธรรม

ในปี ๒๔๕๑ วรรณกรรมเขมรเริ่มเข้าสู่ยุคของการพิมพ์ โดยเฉพาะเรื่อง “บือนดาตานิยส์” (คำสอนตานิยส์) แต่พบความยุ่งยากมากต้องขออนุญาตจากเสนาบดี ต่อมาเมื่อพระเขมรเข้ามาเรียนในประเทศไทย เมื่อกลับไปมีการตั้งโรงเรียนบาลีและพระราชบรรณาลัยพิมพ์หนังสือศาสนา นิทานวัฒนธรรมมากขึ้น สำหรับนวนิยายหรือเรื่อง “ประโลมโลก” ได้รับอิทธิพลจากไทยและฝรั่งเศส ในปี ๒๔๘๑ ริน คิน เขียน “สุผาด” เป็นนิยายสมัยใหม่ให้คนต่อสู้อย่างรอคอยวาทสนา รวมถึง ลูกแถม เขียน “กุหลาบไฟลิน” และแปลนิยายจากภาษาฝรั่งเศส ในด้านนักเขียนรุ่นใหม่ เช่น ปล ปิเชย เขียนเรื่องราวเกี่ยวกับเอดส์ (ฉันคือใคร) แวน ชน เขียนเกี่ยวกับผลของสงคราม (เราคือผู้ชนะ) หรือ วา ซำอาด ซึ่งได้รับรางวัลซีไรต์ ปี ๒๕๕๗ ก็มีอิทธิพลสงคราม

วรรณกรรมเวียดนาม ปลายยุคอาณานิคม นักเขียนเวียดนามเขียนวรรณกรรมเพื่อความบันเทิงอยู่ในโรงผับ ซ่องโสเภณี ร้านกาแฟ แนวการเขียนเพื่อฝัน จนกระทั่งนักเขียนชื่อ นามกาว ได้เริ่มศักราชใหม่ของวรรณกรรม อุดมคติของความเป็นนักเขียนหนุ่ม ที่เขียนวรรณกรรมสัจนิยม นโยบายโดยเหมย (ตั้งแต่ ๒๕๓๙) รัฐบาลเวียดนามได้ให้ความสำคัญกับงานวรรณกรรมที่เปิดโปงถึงการคอร์รัปชัน และความรู้ประสิทธิภาพของระบบ นักเขียนแนวนี้จะได้รับการส่งเสริมและรับเข้าเป็นสมาชิกสมาคมนักเขียน ทำให้เกิดนักเขียนคุณภาพอย่าง บาว นินห์ เชื่อง ทุ เอื่อง เหงียน ฮุย เทียน

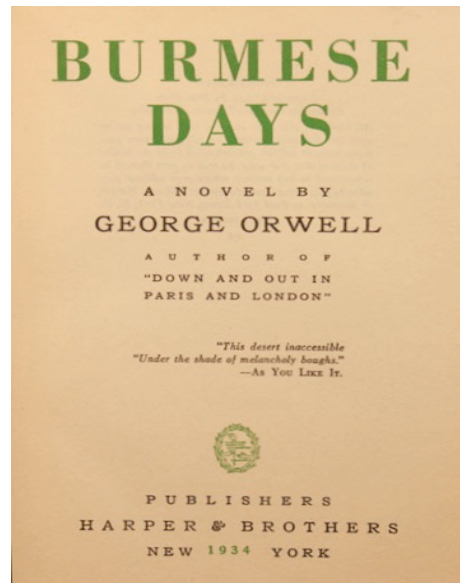

ฯลฯ นโยบายการแปลวรรณกรรมต่างประเทศทำให้เกิดนักเขียนรุ่นใหม่มากขึ้น ส่งผลให้มีสมาคมนักเขียนย่อย ๆ ในแต่ละเมือง นักเขียนโพ้นทะเลของเวียดนาม และนักเขียนที่เป็นที่ยอมรับระดับโลกมากขึ้น

วรรณกรรมลาว เป็นเรื่องราวจากนิทานมาสู่การเล่าเรื่องทางสังคมตามกระแสปฏิวัติ และสงครามอินโดจีน รวมถึงการมุ่งหน้าสู่เมืองหลวงของคนชนบท งานเขียนร่วมสมัยใช้วาทกรรมการพัฒนาเป็นการดำเนินเรื่อง ส่วนใหญ่เป็นงานเขียนชั้นเดียว สำหรับนักเขียนที่เขียนงานเป็นสากล คือ ไซ สุวัน แพงแพง บุนทะนอง ชมไซฝน เป็นต้น

วรรณกรรมพม่า วรรณคดีเก่าแก่ของพม่าส่วนใหญ่เป็นนิทานและเรื่องเล่าทุกประเภท อาทิ นิทานชาดกในพุทธศาสนา มหาภารตรามายณะ และนิทานหิโตปเทศ นอกจากนี้มีนิทานพื้นบ้าน

นิทานคติธรรมสำหรับเด็ก และเรื่องเล่าของชนกลุ่มน้อยหลายชาติพันธุ์ ในช่วงการปกครองระบอบกษัตริย์จนถึงปี ๑๘๘๖ เมื่อครั้งพม่ายังเป็นอาณานิคมของอังกฤษกระทั่งเข้าสู่ต้นศตวรรษที่ ๒๐ นั้นวรรณกรรมประเภทจินตนาการผืนเฟื่องส่วนมากนิยมถ่ายทอดเป็นแบบร้อยกรอง ส่วนเรื่องสั้นเริ่มพัฒนาขึ้นหลังจากการจัดพิมพ์นวนิยายเรื่องแรกในปี ๑๙๐๔ และเมื่อมีการก่อตั้งนิตยสารและหนังสือพิมพ์ภาษาท้องถิ่นขึ้นในปี ๑๙๑๗ ในระยะแรกเรื่องแต่งขนาดสั้นเหล่านี้เป็นแนวสืบสวนสอบสวนที่มี หม่อง ส่าน ซา เป็นตัวเอกเปรียบดังเชอร์ล็อก โฮล์มส์ของพม่า โดยไม่ปรากฏนามผู้แต่งชัดเจน คือจุดเริ่มพัฒนาเรื่องแต่งของพม่า พี. โม นิน เป็นนักคิดอิสระที่พิเศษกว่าใคร เขาวิพากษ์ชนบประเพณีล้าสมัยของพม่าว่าเป็นสิ่งกีดขวางความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ เขาทำงานอาชีพในโรงเรียนสอนศาสนา หันมาใช้ชีวิตทางโลก เดินทางร่วมกับคณะนักแสดง ตีหมึก สอนหนังสือ อ่านหนังสือ และเขียนเรื่อง เขาเป็นนักเล่าเรื่องที่มีพรสวรรค์ผู้เริ่มต้นการเขียนภายใต้อิทธิพลของนวนิยายอังกฤษสมัยวิกตอเรียน แต่ต่อมาพัฒนาเป็นเรื่องสั้นที่มีแนวคิดแก่นเรื่องเป็นแบบพม่า เรื่องสั้นพม่ามีเค้าโครงมาจากคนมีการศึกษา เช่น หมอครู และสตรีชั้นสูง ที่เขียนเรื่องชีวิตได้ดี เช่น มา ซาน ดา, โม โม (อินยา) หม่อง ธา-รา สำหรับเรื่องสั้นของ โม โม อินยา เช่น แม่ของหมอหนุ่มคนหนึ่งเสียชีวิตลงเพราะนางถูกส่งไปโรงพยาบาลที่ขาดหมอ เขาจึงกลับไปทำงานที่โรงพยาบาลใน

ที่มา: http://en.wikipedia.org/wiki/Burmese_Days

ภูมิลำเนาเดิมและพบว่าโชคชะตาปฏิบัติต่อเขาซึ่งเป็นเด็กบ้านนอกคนหนึ่ง นอกจากนั้น โม โม (อินยา) ได้เขียนถึงพวกผู้หญิงร้ายร้ายที่ไร้ความสุขซึ่งบรรดาสามีไปขายแรงงานที่ต่างประเทศ แม้สามีจะส่งเงินมาบ้านเป็นจำนวนมากพวกภรรยาก็ยังพากันนอกใจ มีคนรัก ก่อนทศวรรษ ๑๙๘๐ มีชาวพม่าออกไปทำงานต่างประเทศไม่มากนัก แต่เมื่อเศรษฐกิจตกต่ำลงเมื่อเทียบกับประเทศรอบข้าง คนพวกแรกที่ออกจากประเทศไปหางานทำก็คือ ชาวประมง ต่อมาเป็นพวกคนงานก่อสร้าง ตามด้วยแรงงานประเภทอื่น ๆ โดยจำใจทิ้งครอบครัวไว้เบื้องหลัง “โสร่งเล็กๆ ผืนหนึ่ง” ของ นู นู ยี๊ (อินวา) พูดถึงเด็กสาวคนหนึ่ง ซึ่งโสร่งผืนเดียวที่มีอยู่เกิดปรีชาตขณะเธอนั่งทำอาหารให้ครอบครัว เมื่อแม่ของเธอตายไป ทิ้งเธอให้อยู่ดูแลหาอาหารเลี้ยงน้องสาวเล็กๆ สามคน เรื่องนี้มีฉากตอนจบที่ลึ้มไม่ลง

เมื่อเด็กสาวพยายามจะเอาปลาตัวใหญ่ที่จับได้ขึ้นจากแม่น้ำ เธอลากปลามาที่ฝั่งได้สำเร็จ ขณะปล้ำถอนขอเบ็ดออกจากปลา โสร่งเก่าๆ ผืนเดียวที่สวมอยู่เกิดหลุดลอยตามน้ำไปโดยไม่รู้สึกตัวกระทั่งเธอขึ้นจากน้ำ เด็กสาวตัดสินใจแน่วแน่ว่าจะไม่ยอมเสียอาหารล้ำค่านี้ไปเด็ดขาด จึงกอดปลาแนบไว้กับตัวแน่น แล้ววิ่งเปลือยโทง ๆ เข้าไปในหมู่บ้านอย่างกล้าหาญ

รางวัลซีไรต์ (S.E.A. Write) มีชื่อเต็มว่า รางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (Southeast Asian Writers Award) เริ่มก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๒ เป็นรางวัลประจำปีที่มีมอบให้แก่กวีและนักเขียนใน ๑๐ ประเทศรัฐสมาชิกแห่งสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในปัจจุบัน โดยงานเขียนที่ได้รับรางวัลเป็นผลงานที่ได้รับการ

ยกย่องอย่างกว้างขวาง และมีงานเขียนหลากหลายรูปแบบที่ได้รับรางวัล อย่างเช่น กวีนิพนธ์ เรื่องสั้น นวนิยาย ละครเวที คติชนวิทยา รวมไปถึงงานเขียนด้านสารคดีและงานเขียนทางด้านศาสนา พิธีจะถูกจัดขึ้นในกรุงเทพมหานคร โดยมีพระบรมวงศานุวงศ์ทรงเป็นประธานในพิธี นับตั้งแต่มีการก่อตั้งรางวัลซีไรต์ขึ้น สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ยังคงประกอบด้วยรัฐสมาชิกเพียง ๕ ประเทศ ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และไทย ต่อมา ในปี พ.ศ. ๒๕๒๗ บรูไนได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เวียดนามเข้าร่วมในปี พ.ศ. ๒๕๓๘ ลาวและพม่าเข้าร่วมในปี พ.ศ. ๒๕๔๐ และกัมพูชาเข้าร่วมหลังสุดในปี พ.ศ. ๒๕๔๒ ♦

บรรณานุกรม

ตุร์, ปราโมทยา อนันตา. **รอยย่างก้าว** แปลจาก Footsteps โดย ภัควดี วีระภาสพงษ์. กรุงเทพฯ :

โครงการจัดพิมพ์คบไฟ, ๒๕๔๗.

ริซัล, โฮเซ. **อันล่องละเมิดมิได้** แปลจาก Touch Me Not โดย จิตรราภรณ์ ตันรัตน์กุล. กรุงเทพฯ : มูลนิธิ

โครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, ๒๕๔๘.

เจิ่น หิว จี. **รวมเรื่องสั้นของ นามกาว วรรณกรรมชิ้นเอกของเวียดนาม** โดย นามกาว (นามแฝง)

แปลโดย วิริยนันท์. กรุงเทพฯ : มูลนิธิเสถียรโกเศศ-นาคะประทีป, ๒๕๒๙.